นิทานลาว

ปริวรรตและเรียบเรียงจากสมุดลาน

เรื่องนางตันไต

กุสุมา รักษมณี : กรรณิการ์ วิมลเกษม : จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ

แปล

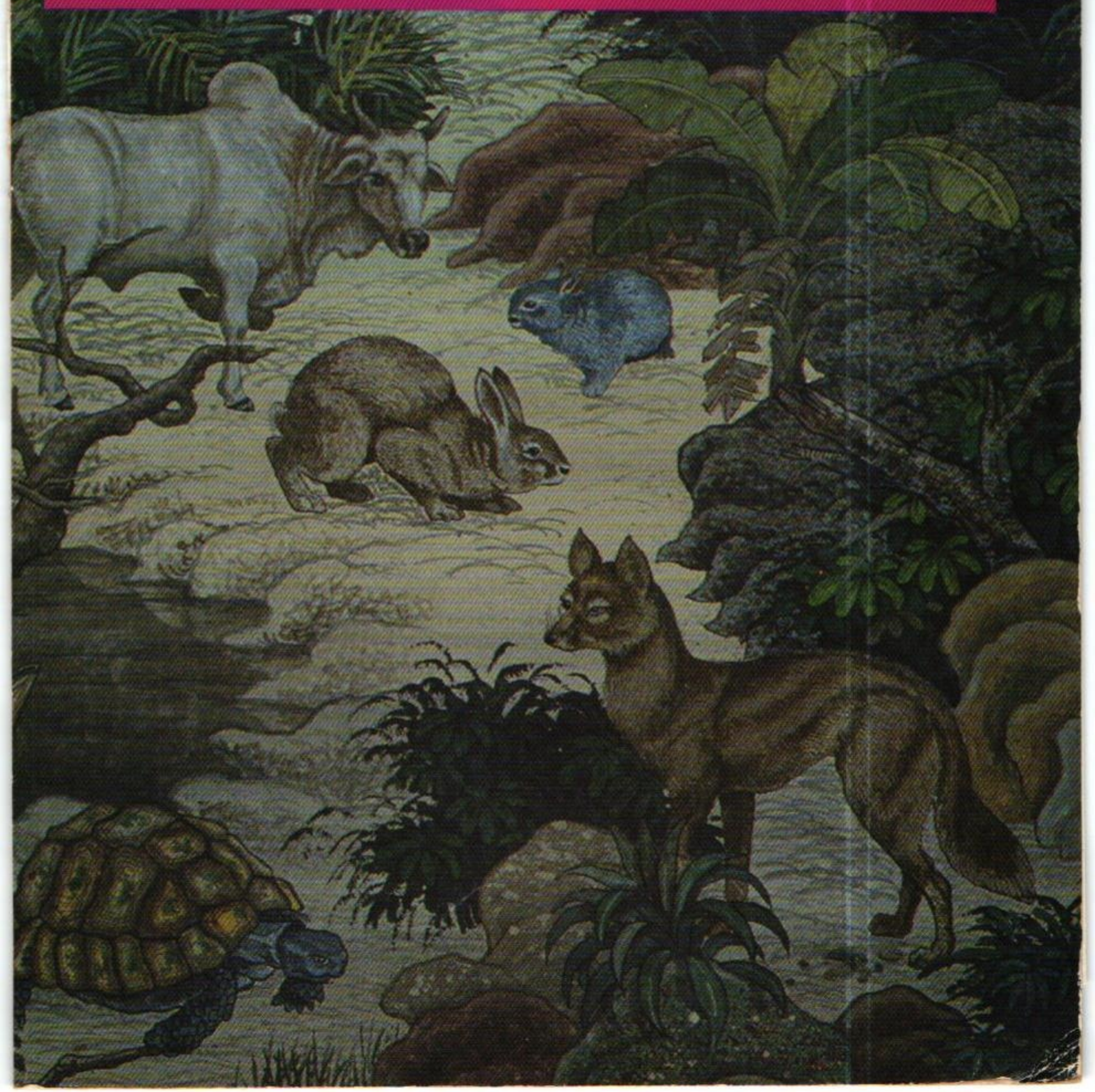

นางตันไต

Nang Tantai : The Lao Folktale on palm-leaf manuscripts of four texts of fables. Transliterated and retold into Thai by Kusuma Raksamani, Kannikar Vimulkasem and Churiratana Laksanasiri. First published by Pacarayasara Book Publishing Group, April 1986. This book is published in collaboration with the Sathirakoses-Nagapradipe Foundation and the Toyota Foundation.

นิทานลาวเรื่อง

นางตันไต

ปริวรรตและเรียบเรียงจากสมุดลาน

โดย

กสมา รักษมณี
กรรณิการ์ วิมลเกษม
จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ

โครงการแปลวรรณกรรมเพื่อนบ้าน
มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป

โฮเซ่ แห่งประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ย่อมง่ายแก่การถ่ายทอดเป็นไทย อันดับต่อมาได้แปลเรื่อง *คุกการเมือง* ของ *บุญจันทร์ มุล* แห่งประเทศกัมพูชา แม้ภาษาเขมรจะใกล้เคียงกับไทย แต่สมัยนี้ก็หาคนไทยรู้ภาษานั้นยากยิ่งขึ้นทุกทีแล้ว นับว่ายากขึ้นกว่าเล่มแรก

สำหรับเล่มนี้ เป็นการแปลและเรียบเรียงจากภาษาลาว ซึ่งควรจะง่ายและใกล้เคียงกับภาษาไทยยิ่งกว่าภาษาเขมรเสียอีก แต่เรื่องที่เลือกมานับว่าเป็นวรรณคดีหลักทั้งของลาวและไทย โดยมีต้นตอที่มาถอยไปถึงภาษาสันสกฤต และถอยไปถึงทางอารยธรรมด้วย นับว่าเล่มนี้เป็นวรรณศิลป์ยิ่งกว่า ๒ เล่มก่อนของหนังสือแปลชุดนี้ เหมาะกับอุดมคติของมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีปยิ่งนัก เพราะท่านเจ้าของนามมูลนิธิทั้ง ๒ สนใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ดังงานอมตะของท่านเป็นพยานอยู่

ที่น่ายินดีก็ตรงที่อาจารย์กุสุมา รักษมณี ผู้เป็นประธานคณะบรรณาธิการในการแปลและเรียบเรียง จัดว่าเป็นผู้รู้วรรณคดีเปรียบเทียบสาขานี้อย่างหาตัวเปรียบได้ยาก ทั้งยังเป็นผู้ที่รู้ภาษาสันสกฤตชนิดที่จะหาสตรีเพศผู้ใดในประเทศนี้เปรียบเทียบไม่ได้เอาเลยด้วยซ้ำ นอกเหนือไปจากความระมัดระวังของด้านการแปลและการใช้ภาษาไทย ทั้งยังได้อาจารย์กรรณิการ์ วิมลเกษม และ

อาจารย์จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ ร่วมปริวัติต้นฉบับด้วย นับว่าเป็นงานของคณะสตรีชนิดที่บุรุษเพศควรค้อมศีรษะให้ด้วยความจริงใจ

เมื่อสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงถ่ายทอดภาษาเขมรของราชสำนักกรุงพนมเปญออกเป็นอักษรภาษาไทยในสมัยราชาธิปไตยนั้น เป็นที่กล่าวขวัญกันยิ่งนักในสมัยราชาธิปไตย ด้วยได้ทั้งอรรถรสทางวรรณคดี และรักษารูปแบบของภาษาไว้อย่างน่านิยมชมชอบ

จากกาลสมัยนั้น จนบัดนี้เกินกว่าครึ่งศตวรรษไปมากแล้ว เราได้ครูอาจารย์รุ่นใหม่ถ่ายทอดภาษาลาวออกเป็นภาษาไทยชนิดที่ควรแก่การเอาใจใส่ ในทางวิชาบุราณศึกษาและวรรณคดีเปรียบเทียบ ชนิดที่พอจะอวดนักนิรุกติศาสตร์ชาวญี่ปุ่นและชาวอัษฎงคตประเทศได้ด้วยดอกกระมัง โดยที่ถ้าชาวไทยเรากันเองหันมาสนใจวรรณกรรมประเภทนี้ และอาศัยวรรณคดีเป็นสื่อ บังเกิดความเข้าใจและเคารพเพื่อนบ้านของเราอย่างเสมอบ่าเสมอไหล่ และด้วยความจริงใจ ความงอกงามไพบูลย์ทางวัฒนธรรมจักเกิดมีแก่เราเอง ให้ได้ไปพ้นวัฒนธรรมแบบบริโภค ซึ่งเรากำลังเดินตามอภิมหาอำนาจอย่างเซื่องๆ และอย่างน่าเป็นห่วงยิ่ง

ป. อ.

๒ มีนาคม ๒๕๒๕

มี ๔ เรื่อง คือ นันทปกรณ์ (วัวเป็นมิตรกับราชสีห์) สกุณาปกรณ์ (นกเลือกนาย) บีสาจปกรณ์ (บีศาจเลือกนาย) และมัณฑูกปกรณ์ (กบหลงกลงู) ในนิทานหลักมีนิทานซ้อนจำนวนต่าง ๆ กัน

ข้อที่น่าสนใจคือ ในฉบับทมิฬ ธิดาอำมาตย์ชื่อ ตันตรุ ฉบับชวาชื่อ ตันตริ ฉบับไทยชื่อ ตันไตร และฉบับลาวชื่อ ตันไต ส่วนในฉบับสันสฤตนั้นเรื่องของธิดาอำมาตย์ขาดหายไป แต่ชื่อเรื่อง "ตันโตรปาขยาน" ก็แสดงร่องรอยของชื่อนางเอกอยู่บ้างเหมือนกัน

อีกประการหนึ่ง ในวรรณคดีเรื่องนี้ ในตอนท้ายของนิทานเกือบทุกเรื่องจะกล่าวว่าปราชญ์ผู้หนึ่งกล่าวโศลกเป็นคติสอนใจ ในฉบับสันสกฤต ปราชญ์ผู้นั้นชื่อ วสุภาค ฉบับชวาชื่อ พสุภาค ฉบับลาวชื่อ วสุภาคยะ แต่ในฉบับไทยไม่ปรากฏ มีเพียงสุนัขจิ้งจอกเจ้าปัญญาผู้หนึ่งชื่อ วายุภักษะ ทำให้ชวนคิดว่าชื่อ วสุภาค อาจเพี้ยนไปเป็นวายุภักษะ ด้วยอิทธิพลของ *รามเกียรติ์* ก็เป็นได้

ตัวละครส่วนใหญ่ในนิทานนางตันไตมักจะเป็นสัตว์ หรือไม่ก็เป็นบุคคลที่มีลักษณะหรือพฤติกรรมผิดแผกจากปกติชน เมื่ออ่านผ่าน ๆ จะดูเหมือนเป็นเรื่องที่ไม่มีสาระ แต่แท้จริงอากัปกิริยาความรู้สึกนึกคิดหรือคำพูดของตัวละครเหล่านั้นจะเปรียบเปรยให้เห็นภาพของคนบางประเภทได้ นอกจากราชสีห์ที่เป็นภาพของเจ้า

นายผู้วางอำนาจแต่ขลาดกลัวและขาดปัญญา หรือหมาจิ้งจอกที่เป็นตัวแทนของเสนาเจ้าเล่ห์แล้ว ผู้อ่านอาจจะจับภาพของตัวละครอื่นๆ ไปทาบกับบุคคลจริง ๆ บางประเภทได้ไม่ยากนัก นิทานประเภทนี้เรียกว่านิทานอุทาหรณ์ เจตนาของผู้ประพันธ์คือ การสอนคติธรรม และมุ่งเตือนสติผู้อยู่สูงกว่าตนมากกว่าจะสอนกว้าง ๆ ทั่วไป คำสอนที่แฝงมาในรูปนิทานจึงเป็นการเลี่ยงภัยได้อย่างดี เบน เอดวิน เปอรี่ ให้คำจำกัดความของนิทานอุทาหรณ์ไว้สั้น ๆ ว่า "เรื่องสมมติที่พิสูจน์เรื่องจริง"

ต้นฉบับนิทานนางตันไตที่นำมาเรียบเรียงนี้ เป็นต้นฉบับเวียงจันทน์ เขียนด้วยอักษรธรรมบนใบลาน ในขั้นต้นได้ปริวรรตเป็นอักษรไทยก่อนแล้วจึงเรียบเรียงให้อ่านง่ายขึ้น แม้สำนวนภาษาจะเปลี่ยนไป แต่ก็มิได้เปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่องแต่อย่างใด ได้พยายามรักษาไว้เพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสของฉบับเดิมมากที่สุด ผู้ปริวรรตต้นฉบับคือ อาจารย์กรรณิการ์ วิมลเกษม ผู้สอนวิชาการอ่านอักษรโบราณ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ ผู้สอนวิชาพัฒนาการของอักษรและอักขรวิธีไทย และวิชาวรรณกรรมอีสาน ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นิทานนางตันไตฉบับลาวยังไม่เป็นที่รู้จักของคนไทยเท่าใด

ลิงโง่ ๒๔
ช้างกับนกไส้ทอง ๒๗
นกแขกเต้าของพระอินทร์ ๒๘
เต่าแข่งกับครุฑ ๒๙
พราหมณ์ผู้หวังเนยจากวัว ๓๐
เสือกับนกไส้โพรง ๓๑
โจรหนีตาย ๓๓
ปลาหนีตาย ๓๕
พระราชาผู้รู้ภาษาสัตว์ ๓๖
สกุณาปกรณ์ เรื่องนกเลือกนาย ๔๓
มนตรีเจ้าเล่ห์ของพญาแร้ง ๔๕
เสือเฒ่าเจ้าอุบาย ๔๗
พระราชาหายประชวรเพราะนก ๔๙
อุบายของนกแขกเต้า ๕๑
นายพรานหลงกลนกแขกเต้า ๕๖
นกยางดื้อ ๕๘
แมวทรงศีล ๕๙
อดีตของช่างตัดผม ๖๐

27/VII
ห้ามจำหน่าย

กาพาลหาเหตุ ๖๒
ลาไม่มีตา ไม่มีหัวใจ ๖๔
หัวใจของลิง ๖๕
น้ำผึ้งเป็นเหตุ ๗๑
หมาเป็นราชสีห์ ๗๒
พราหมณ์กับพังพอน ๗๕
งูหลอกกินกบ ๗๘
บัณฑิตปกรณ์ เรื่องบัณฑิตเลือกนาย ๘๒
เทวทัตผู้มีบุญ ๘๓
พราหมณ์กับอุบายรักษาเมีย ๘๖
สุภัทรมาณพผู้ฟังคำอาจารย์ ๘๘
ที่สุขอย่านอน ๙๑
เมียวอนอย่ายิน ๙๒
มักกินอย่าคร้าน ๙๓
นางสากุนีปราบบัณฑิต ๙๕
หญิงแพศยาฆ่าสามี ๙๗
พระราชาประชวรเพราะงู ๙๙
พราหมณ์กับวัววิเศษ ๑๐๑

นางตันไต

นิทานนำเรื่อง

กาลครั้งหนึ่ง มีพระราชาองค์หนึ่งทรงพระนามว่า มัณฑ
จักรวรรดิราช ครองกรุงอุทโธทนมหานคร วันหนึ่งพระราชาเสด็จ
ประพาสอุทยานพร้อมด้วยเสนามนตรี ระหว่างทางมีขบวนแห่เจ้า
สาวธิดาเศรษฐีผ่านมา พระราชาทอดพระเนตรเห็นเจ้าสาวก็พอ
พระทัย เมื่อเสด็จกลับที่ประทับก็ยังทรงครุ่นคิดถึงนาง รุ่งขึ้นจึง
ทรงเรียกเสนามาตย์มาชุมนุมกันแล้วทรงมีบัญชาแก่มหามนตรีว่า

"ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เจ้าจงหาหญิงสาวผู้เกิดในตระกูลสูง
เช่นเดียวกับธิดาเศรษฐีผู้นั้นมาให้ข้าวันละคน ถ้าไม่ได้ข้าจะฆ่าเจ้า
พร้อมทั้งลูกเมียของเจ้าด้วย"

มหามนตรีทูลทัดทานว่า

"ข้าแต่มหาราช พระองค์จะทรงข่มเหงไพร่ฟ้าของพระองค์เช่นนั้น คงจะไม่สมควรดอกพระเจ้าข้า"

พระราชาตรัสตอบว่า

"ไม่เห็นมีผู้อื่นคัดค้าน เจ้าจะมาขวางข้าอยู่เพียงผู้เดียวได้อย่างไรกัน"

มหามนตรีจึงไม่อาจขัดพระประสงค์ ได้พยายามหาหญิงสาวมาถวายวันละคนทุกวัน จนกระทั่งไม่สามารถหาจากที่ใดได้อีก วันหนึ่งขณะที่มหามนตรีนั่งเศร้าสร้อยอยู่ ภรรยาและธิดาถามว่า

"วันนี้ท่านเป็นอะไรไป ไม่พูดไม่จา มานั่งเศร้าซึมอยู่เช่นนี้"

มหามนตรีจึงเล่าให้ฟังแล้วรำพันว่า

"เราคงต้องพลัดพรากจากกันในวันนี้เป็นแน่"

นางตันไตผู้เป็นธิดาจึงปลอบว่า

"ถ้าพ่อจะต้องลำบากเช่นนั้น ก็ขอให้พาข้าไปเฝ้าพระราชาเถิด ข้าจะเล่านิทานถวายพระองค์ เพื่อพ่อจะไม่ต้องเป็นทุกข์ในการจัดหานางไปถวายอีกแล้ว"

มหามนตรีได้ฟังดังนั้นก็ยินดี รีบพานางตันไตพร้อมด้วยนางทาสีชื่อ กุลัฏฐี เข้าไปเฝ้าพระราชา

คืนนั้น ขณะที่พระราชาประทับอยู่กับนางตันไต นางกล่าวกับนางทาสีว่า

"นี่แน่ะ กุลัฏฐี เราทั้งสองนี้เป็นข้าบาทที่เพิ่งจะเข้ามาอยู่ใหม่ ขณะที่พระราชาบรรทม เรายังไม่ควรหลับหรอก ควรอยู่งานเฝ้าพระองค์ตลอดคืน เอาละ ข้าจะเล่านิทานที่ผู้เฒ่าผู้แก่เล่ากันมาให้เจ้าฟังพลาง ฟังให้ดีเถิด"

มหาราชอย่าได้เกรงกลัวไปเลย ข้าจะเล่านิทานเรื่องหนึ่งให้ฟัง”

หมาจิ้งจอกพบกลอง

กาลครั้งหนึ่ง พระราชาทรงพระนามวิสสะ ทรงยกทัพไปตีเมืองพาราณสี ขณะที่เสด็จกลับทรงพบกลองใหญ่ใบหนึ่ง เมื่อลมพัดกิ่งไม้มาถูกกลองจะดังตุม ๆ พระราชาก็เสด็จผ่านไป แต่หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งได้ยินเสียงกลอง ก็รีบวิ่งมาดูและรำพึงว่า

“กลองใบนี้ใหญ่ และส่งเสียงดังมาก ชะรอยจะมีสัตว์ใหญ่อย่ข้างใน ผิว่าจะได้เป็นอาหารอันโอชะของข้าละ”

หมาจิ้งจอกออกแรงกัดหนังกลองจนขาด แต่ก็ไม่พบสิ่งใดเลย

“มหาราชเจ้าจงตรองดูเถิด เพียงได้ยินแต่เสียง และเห็นแต่รูป เรามิควรคาดคะเนเอาเอง”

ราชสีห์จึงไปหานันทะด้วยตนเอง แล้วถามว่า

“เจ้าวัวใหญ่ เจ้ามาแต่ไหน เจ้าชื่ออะไร”

“ข้าชื่อนันทะ เป็นลูกสุรภิ* พระอินทร์ให้ข้าลงมาเกิดเป็นพญาแห่งวัวทั้งหลาย แล้วท่านเล่าเป็นใคร”

---

*สุรภิ เป็นวัวในเทพนิยาย ถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดวัวทั้งหลาย

"ข้าชื่อจัณฑบิงคละ พระวิษณุให้ข้าลงมาเกิดเป็นพญาแห่งสัตว์ทั้งหลาย"

ทั้งราชสีห์และวัวต่างเจรจากันด้วยความพึงพอใจซึ่งกันและกัน ราชสีห์กล่าวกับวัวนันทะว่า

"ฝูงสัตว์เหล่านี้เป็นบริวารของข้า จึงจอกตัวนี้เป็นมนตรีของข้า ท่านมีกิจธุระใดก็เรียกใช้เขาได้"

ตั้งแต่นั้นมามิตรภาพระหว่างราชสีห์และวัวก็แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จนมนตรีจิ้งจอกไม่พอใจ จึงเรียกสัตว์ทั้งหลายมาชุมนุมกันแล้วบอกว่า

"นี่แน่พวกเรา ตั้งแต่เจ้านายเราผูกมิตรกับวัวตัวนี้ เจ้านายก็ทำท่าว่าจะหันมากินหญ้าเหมือนวัวเสียแล้ว แต่ก่อนเคยกินแต่เนื้อกับเลือด บัดนี้ดูว่างเว้นไป เห็นทีพวกเราจะต้องกินหญ้าตามไปด้วยเป็นแน่ ผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ใดก็มักจะมีนิสัยเหมือนผู้นั้นแหละ ข้าจะเล่านิทานให้พวกเจ้าฟังสักเรื่องหนึ่ง"

นกแขกเต้า ๒ ตัว

กาลครั้งหนึ่ง มีพระราชาองค์หนึ่งทรงพระนามมหาราชครองเมืองรัฏฐนคร วันหนึ่งพระราชโอรสทรงพระนามเกสทุมราช

ทูลให้พระเจ้ามหาราชทรงมีราชสาส์นถึงเจ้าเมืองผู้ปกครองมณฑล ทั้ง ๘ ให้จัดหาบรรณาการอันมีเงินทองและสิ่งของสารพัดมาถวายเจ้าเมืองก็จัดตามพระราชประสงค์ แต่ทูตผู้นำบรรณาการมาถวายได้ลักลอบแบ่งปันกันเสียระหว่างทางและเผาหนังสือของเจ้าเมืองเสีย เมื่อกลับมาถึงเมืองก็ทูลเจ้าชายเกสทุมราชว่าเจ้าเมืองไม่ยอมถวายบรรณาการ เจ้าชายเกสทุมราชจึงทรงแค้นเคืองเจ้าเมืองทั้ง ๘ ตั้งแต่นั้นมา

ครั้นเจ้าชายขึ้นครองราชย์ ก็ได้สั่งให้ประหารเจ้าเมืองทั้ง ๘ แล้วแต่งตั้งผู้ที่ไม่มีความสามารถไปประจำมณฑลหัวเมือง ต่อมาไม่นานข้าศึกได้ข่าวว่ากำลังของฝ่ายหัวเมืองอ่อนแอ จึงยกทัพมาประชิดและตีเมืองรัฏฐนครได้โดยง่าย พระเจ้าเกสทุมราชต้องเสด็จหนีข้าศึกเข้าป่าไปตามลำพัง

เกสทุมราชทรงหลงทางไปถึงบ้านพรานป่าผู้หนึ่ง มีนกแขกเต้าเผ้าบ้านอยู่เพียงตัวเดียว เมื่อเกสทุมราชทรงก้าวเข้าไป นกแขกเต้าก็ร้องว่า

"ฆ่ามัน ฟันมัน กินตับ กินปอดมันเลย"

เกสทุมราชตกพระทัย รีบเสด็จหนีต่อไป จนถึงอาศรมฤษีนกแขกเต้าที่ฤษีเลี้ยงไว้ เห็นรูปร่างท่าทางของเกสทุมราชก็รู้ได้ทันทีว่าทรงเป็นพระราชา จึงกล่าวต้อนรับและทูลเชิญให้เสวยน้ำและ

ผลไม้ เกสทุมราชแปลกพระทัย ตรัสว่า

"เมื่อกี้ ข้าพบนกแขกเต้าตัวหนึ่งที่บ้านพรานบ่า ท่าทางมันใจร้ายนัก มันตะโกนว่า จะฆ่า จะฟัน จะกินตับ กินปอดของข้า แต่เหตุใดท่านจึงกล่าวแต่วาจาไพเราะเช่นนี้ ใครสั่งสอนเจ้าหรือ"

"มหาราชเจ้า" นกแขกเต้าทูลตอบ "เจ้านกที่พระองค์ทรงพบนั้น เป็นพี่น้องร่วมท้องเดียวกันกับข้านี่แหละ แต่พรานบ่าใจบาปจับมันไปเลี้ยงไว้ตั้งแต่เล็ก มันจึงจำได้แต่ถ้อยคำของพราน ส่วนข้านี้ ฤษีนำมาเลี้ยงไว้ ข้าได้ฟังคำสอนของฤษีทุก ๆ วัน จึงพูดจาได้ไพเราะ"

เมื่อฤษีกลับมาถึงอาศรม เกสทุมราชก็กราบไหว้และตรัสเล่าให้ฤษีฟังว่าพระองค์ทรงหนีข้าศึกมา

ฤษีทูลว่า

"ท้าวพระยา เจ้าขุนมูลนายผู้เป็นใหญ่ ถ้าเป็นผู้มีปัญญารักชาวบ้านชาวเมือง ไม่เบียดเบียนเขา ข้าศึกศัตรูก็มิอาจเอาชนะได้ มหาบพิตรได้ทำให้ชาวเมืองเดือดร้อนหรือเปล่าเล่า"

เกสทุมราชจึงทรงเล่าว่าได้สั่งประหารเจ้าเมืองทั้ง ๘ ไปโดยไม่ชอบธรรม ฤษีเทศนาหลักทศพิธราชธรรมถวาย เกสทุมราชทรงรับว่าต่อไปจะปกครองโดยธรรมหากได้กลับไปครองราชย์ดัง

เดิม ฤษีจึงเสกหินให้เป็นทองคำสามหมื่นลิ่ม แล้วให้นกแขกเต้าเรียกนกทั้งปวงมาช่วยเกสทุมราช นกแต่ละฝูงนำทองคำ ๘๐๐ ลิ่ม และสารจากเกสทุมราชไปให้บุตรเจ้าเมืองที่ถูกประหาร เพื่อแจ้งว่าเกสทุมราชทรงขอผูกไมตรีด้วย เมื่อพระองค์ทรงได้กำลังสมทบแล้ว ก็ให้นกทั้งหมดคาบไฟไปเผาปราสาทของศัตรู แล้วเข้ายึดเมืองคืนมาได้

พระเจ้าเกสทุมราชทรงขึ้นครองราชย์ดังเดิม และทรงตั้งบุตรเจ้าเมืองทั้ง ๘ เป็นผู้ปกครองหัวเมืองต่อไป

มนตรีจึงจอกเล่านิทานจบแล้ว ฝูงสัตว์ทั้งหลายกล่าวว่า

“ถ้าท่านเห็นดีอย่างไร ก็จงจัดการเถิด”

มนตรีจึงจอกกล่าวว่า

“เจ้านายไม่ยอมฟังข้าหรอก คอยดูเถิด แล้วจะเหมือนดังเต่าในนิทานเรื่องนี้”

ห้ามจำหน่าย

หงส์พาเต่าบิน

กาลครั้งหนึ่ง ในสระชื่อโบกขรณี เต่าตัวหนึ่งและหงส์สองตัวอาศัยอยู่ด้วยกันและเป็นเพื่อนกันมานาน

ต่อมาน้ำในสระแห้งลง หงส์ทั้งสองจึงหารือกันว่าจะไปหาที่

อยู่แห่งใหม่ เต่าได้ยินก็ขอไปด้วยหงส์ตอบว่า

"เราจะพาเจ้าไป แต่ระหว่างทางเจ้าต้องไม่ปริปากพูดเลยนะ"

เมื่อเต่าให้สัญญา หงส์ก็หาไม้มาท่อนหนึ่งให้เต่าคาบตรงกลาง และหงส์คาบปลายไม้ตัวละข้างแล้วบินพาเต่าไป

หมาจิ้งจอก ๒ ตัว เห็นหงส์บินพาเต่าไปเช่นนั้น ก็ร้องถามว่า

"นั่นเจ้าจะหามเต่าไปทำอะไรหรือ เอ! จะเป็นหงส์หามเต่าหรือเต่าหามหงส์กันแน่"

เต่าได้ยินก็ขัดเคือง คิดจะโต้ตอบ แต่พออ้าปากก็หล่นลงมากระแทกพื้นตาย

"ผู้ใดไม่รู้จักพิจารณาคำตักเตือนของเพื่อน อาจเป็นเช่นเต่านั่นเอง"

เมื่อเล่านิทานให้สัตว์ทั้งหลายฟังแล้ว มนตรีจิ้งจอกกล่าวว่า

"ข้าจะต้องทำให้ราชสีห์กับวัวนันทะแตกกันให้ได้ในเร็ววันนี้แหละ"

แล้วก็เข้าไปไหว้วัวนันทะพลางกล่าวว่า

"ข้ามาไหว้เจ้ากู ด้วยกังวลใจแทนท่าน ข้าเห็นท่าทางของราชสีห์แปลกนัก นี่ก็สั่งให้หาเนื้อจำนวนมากมายมาเป็นอาหาร ข้า

ຂໍ່ໂທດຫຼາຍໆ

ປົ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ

ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່

ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່

ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ